

Fremsat den 7. oktober 2020 af uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner

(Forlængelse af institutionsakkreditering som følge af covid-19)

§ 1

I lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 173 af 2. marts 2018, foretages følgende ændring:

1. Efter § 9 indsættes:

»§ 9 a. Uddannelses- og forskningsministeren kan efter anmodning forlænge en positiv institutionsakkreditering ud over 6 år, jf. § 9, stk. 1, 3. pkt., hvis det som følge af foranstaltninger iværksat med henblik på at forebygge eller ind-

dæmme udbredelse af covid-19 vil være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt for uddannelsesinstitutionen at opnå en ny positiv institutionsakkreditering inden den gældende institutionsakkrediteringsperiodes udløb.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. december 2020.

Stk. 2. § 9 a i lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, ophæves den 1. juli 2021.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget har til formål at afhjælpe de uventede konsekvenser, som covid-19 har haft for de videregående uddannelsesinstitutioners arbejde med at blive akkrediteret i henhold til den danske akkrediteringslov og de internationale standarder for kvalitetssikring af videregående uddannelser.

De videregående uddannelsesinstitutioner blev ligesom store dele af det øvrige samfund lukket ned i en periode fra den 11. marts 2020 på grund af udbruddet af covid-19 i Danmark.

Den fysiske nedlukning af uddannelsesinstitutionerne nødvendiggjorde bl.a. gennemgribende omlægninger af institutionernes undervisnings- og eksamensaktiviteter med henblik på at sikre, at de ca. 250.000 hjemsendte studerende i videst muligt omfang kunne gennemføre deres studier hjemmefra under nedlukningen, bl.a. gennem onlineundervisning og digitale eksaminer. Der var derudover bl.a. fokus på at finde løsninger for de ca. 25.000 studerende, der efter planen skulle gennemføre praktikforløb i foråret 2020.

Der har været tale om en ekstraordinær situation, hvor uddannelsesinstitutionerne har været nødsaget til at målrette og prioritere deres ressourcer på at få de studerende bedst muligt gennem nedlukningen. Der har på den baggrund været andre opgaver, som det ikke har været muligt at prioritere eller varetage under nedlukningen, herunder bl.a. opgaver i relation til akkreditering.

En positiv institutionsakkreditering gælder for en periode på 6 år, og der skal være gennemført en fornyet akkreditering inden akkrediteringsperiodens udløb. Flere videregående uddannelsesinstitutioner står over for genakkreditering. Nedlukningen af institutionerne har imidlertid betydet, at planlagte akkrediteringsprocesser er blevet forsinkede og ikke kan gennemføres som planlagt.

Det foreslås på den baggrund, at det i en begrænset periode bliver muligt at forlænge akkrediteringsperioden for de videregående uddannelsesinstitutioner, der som følge af covid-19-situationen ikke har haft de fornødne muligheder for at gennemgå akkreditering som planlagt.

Den foreslåede lovændring er et midlertidigt initiativ som følge af den ekstraordinære situation forårsaget af covid-19-epidemien. Lovforslaget indeholder derfor en såkaldt solnedgangsklausul, der indebærer, at den foreslåede bestemmelse automatisk ophæves den 1. juli 2021, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge bestemmelsens gyldighedsperiode.

2. Forlængelse af institutionsakkreditering som følge af covid-19

2.1. Gældende ret

De videregående uddannelsesinstitutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet har siden 2013 skullet gennemgå akkreditering på institutionsniveau frem for på uddannelsesniveau.

En institutionsakkreditering indebærer, at der foretages en ekstern kvalitetsvurdering med fokus på uddannelsesinstitutionens løbende og systematiske arbejde med sikring og udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans. Der henvises til § 1, stk. 1, og § 6, stk. 1, i lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 173 af 2. marts 2018 (herefter akkrediteringsloven).

Danmarks Akkrediteringsinstitution, der er en fagligt uafhængig myndighed inden for den statslige forvaltning, varetager opgaver i forbindelse med akkreditering af de videregående uddannelsesinstitutioner og disses uddannelser. Akkrediteringsinstitutionen udarbejder akkrediteringsrapporter til brug for Akkrediteringsrådets afgørelser om akkreditering af uddannelsesinstitutionerne og uddannelserne. Akkrediteringen foretages ud fra centralt fastsatte kriterier. Der henvises til akkrediteringslovens § 2, stk. 1 og 2.

Akkrediteringsinstitutionen skal leve op til internationale standarder og skal i den forbindelse samle national og international erfaring af betydning for akkreditering. Der henvises til akkrediteringslovens § 2, stk. 3.

Akkrediteringsproceduren skal derfor gennemføres i overensstemmelse med de krav til kvalitetssikring af videregående uddannelse i Europa, som Danmark har tilsluttet sig. Disse standarder, som benævnes Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), stiller krav til det eksterne kvalitetssikringssystem om bl.a. at være foruddefineret, konsekvent implementeret og offentligt gjort. Retningslinjerne er bl.a. offentligt gjort på Danmarks Akkrediteringsinstitutions hjemmeside.

Som en del af en institutionsakkreditering foretages en undersøgelse og vurdering af, om kvalitetssikringssystemerne i praksis leverer kvalitet og relevans på uddannelsesniveaue og uddannelsesudbudsniveaue, jf. akkrediteringslovens § 6, stk. 3.

Ved institutionsakkreditering nedsætter Danmarks Akkrediteringsinstitution et akkrediteringspanel. Akkrediteringspanelet består af mindst 3 personer og sammensættes af faglige eksperter, der tilsammen har erfaring med den videregående uddannelsessektor generelt og med international kvalitets-sikring af uddannelsesinstitutioner. Panelet foretager en akkrediteringsvurdering af uddannelsesinstitutionen, og Danmarks Akkrediteringsinstitution udarbejder på baggrund heraf en akkrediteringsrapport. Der henvises til akkrediteringslovens § 7, stk. 1-4.

Akkrediteringsrådet, der nedsættes i henhold til akkrediteringslovens §§ 3 og 4, træffer afgørelse om uddannelsesinstitutionens ansøgning om institutionsakkreditering på baggrund af akkrediteringsrapporten. Afgørelsen kan være en positiv institutionsakkreditering, en betinget positiv institutionsakkreditering eller et afslag på institutionsakkreditering.

Uddannelses- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om proceduren for institutionsakkreditering, herunder kriterier for institutionsakkreditering med fokus på kvalitet og relevans. Kriterierne for institutionsakkreditering omfatter også kvalitetssikring af uddannelsesinstitutionens prøve- og eksamenssystem. Der henvises til akkrediteringslovens § 8.

Der er fastsat nærmere regler om institutionsakkreditering i bekendtgørelse nr. 853 af 12. august 2019 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser. Kriterierne for institutionsakkreditering fremgår af bekendtgørelsens bilag 1.

En institutionsakkrediteringsproces kan i visse tilfælde, særligt på de større uddannelsesinstitutioner, vare i op til halvandet år. Der er tale om en omfattende proces, hvor Danmarks Akkrediteringsinstitution skal vurdere den pågældende uddannelsesinstitutionens kvalitetssikringspolitik og -strategi og påse, at der er en understøttende kvalitetsledelse og organisering samt gennemgå uddannelsesinstitutionens praksis på området for at vurdere, om uddannelsesinstitutionens kvalitetsarbejde sikrer, at uddannelsernes videngrundlag, niveau, indhold og relevans lever op til kriterierne fastsat i akkrediteringsbekendtgørelsens bilag 1.

Det fremgår af akkrediteringslovens § 9, stk. 1, at en positiv institutionsakkreditering giver mulighed for at oprette nye uddannelser og nye uddannelsesudbud inden for de videnskabelige områder eller fagområder, som uddannelsesinstitutionen udbød uddannelser inden for, da institutionsakkrediteringen blev påbegyndt, når disse er prækvalificeret og godkendt, jf. lovens §§ 18 og 21, og foretage justering af eksisterende uddannelser. Oprettelse af nye uddannelser og uddannelsesudbud og justeringer af eksisterende uddannelser skal ske i overensstemmelse med uddannelsesinstitutionens kvalitetssikringspolitik og strategi.

Reglerne om prækvalifikation og godkendelse af nye uddannelser og nye uddannelsesudbud fremgår af akkrediteringslovens kapitel 4. Prækvalifikationen skal sikre, at den nye uddannelse eller det nye uddannelsesudbud er relevant for arbejdsmarkedet og dækker et behov i det samlede uddannelsesudbud.

En positiv institutionsakkreditering gælder i maksimalt 6 år, jf. lovens § 9, stk. 1, 3. pkt. Der er efter de gældende regler i akkrediteringsloven ikke mulighed for at forlænge gyldighedsperioden for en institutionsakkreditering ud over 6 år.

Der er dog i loven fastsat særlige regler i tilfælde af sammenlægning af to eller flere uddannelsesinstitutioner. Ved en sådan sammenlægning bortfalder tidsfristen for, hvornår

en uddannelsesinstitution skal institutionsakkrediteres. Ministeren fastsætter, hvornår den sammenlagte uddannelsesinstitution skal gennemgå institutionsakkreditering, dog senest 5 år efter sammenlægningen, jf. akkrediteringslovens § 6 a, stk. 2.

Inden udløbet af en institutionsakkrediteringsperiode, skal der foretages en fornyet akkreditering af uddannelsesinstitutionen. Der henvises til akkrediteringslovens § 9, stk. 3.

2.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der er efter Uddannelses- og Forskningsministeriets opfattelse behov for at afhjælpe de uventede konsekvenser, som covid-19 har haft for de videregående uddannelsesinstitutioners arbejde med at blive akkrediteret i henhold til akkrediteringsloven og de internationale standarder for kvalitetssikring af videregående uddannelser.

Institutionsakkreditering er et centralt element i reguleringen af det videregående uddannelsesområde, da institutionsakkrediteringskriterierne er retningsgivende for institutionernes arbejde med uddannelsernes kvalitet og relevans og en forudsætning for, at danske uddannelser er internationalt anerkendte.

Flere videregående uddannelsesinstitutioner på Uddannelses- og Forskningsministeriets område står over for en genakkreditering, da institutionernes akkrediteringsperioder nærmer sig deres udløb. Med udbruddet af covid-19 i Danmark og nedlukningen af de videregående uddannelsesinstitutioner har institutionerne imidlertid været nødsaget til markant at omlægge deres aktiviteter, hvilket bl.a. har haft konsekvenser for gennemførelsen af institutionernes genakkreditering, der ikke har kunnet gennemføres som planlagt.

Konsekvensen af, at en videregående uddannelsesinstitution står uden en positiv institutionsakkreditering, er bl.a., at institutionen ikke kan oprette nye uddannelser eller uddannelsesudbud alene på grundlag af prækvalifikation, men skal have de enkelte nye uddannelser og uddannelsesudbud uddannelsesakkrediteret. Dette vil betyde en forsinkelse af institutionernes udbud af nye uddannelser og dermed begrænse muligheden for hurtigt at imødekomme aktuelle behov på arbejdsmarkedet gennem både ordinære uddannelser og videre- og efteruddannelser.

Der kan desuden være risiko for, at nogle studerende og dimittender fra en uddannelsesinstitution uden en institutionsakkreditering ikke vil kunne få anerkendt deres uddannelse i andre lande. Det er et helt afgørende element i gensidig anerkendelse af uddannelser internationalt, at studerende og vandrede arbejdstagere kan fremvise uddannelseskvalifikationer fra institutioner, som har fået vurderet deres kvalitetssikring af en uafhængig ekstern kvalitetssikringsinstitution. Der er således en risiko for, at udenlandske myndigheder og uddannelsesinstitutioner fremover ikke ville kunne anerkende uddannelser fra en dansk institution, såfremt den studerende er dimitteret på et tidspunkt, hvor institutionsakkre-

diteringen er udløbet. Dette kan således forhindre den enkeltes mulighed for international mobilitet. Endeligt vurderes en manglende akkreditering og fleksibel mulighed for oprettelse af nye uddannelser m.v. at kunne blokere for institutionernes internationale uddannelsessamarbejder.

For at undgå at uddannelsesinstitutioner på Uddannelses- og Forskningsministeriets område mister deres institutionsakkreditering som en følgevirkning af situationen med covid-19, foreslås det med lovforslagets § 1, nr. 1, at der indsættes en ny § 9 a i akkrediteringsloven. Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at forlænge en positiv institutionsakkreditering ud over 6 år, hvis det som følge af foranstaltninger iværksat med henblik på at forebygge eller inddæmme udbredelse af covid-19 vil være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt for uddannelsesinstitutionen at opnå en ny institutionsakkreditering inden den gældende akkrediteringsperiodes udløb.

Beslutning om forlængelse af en akkrediteringsperiode vil kunne træffes efter anmodning fra den pågældende uddannelsesinstitution. Det forventes, at der vil være behov for at forlænge de relevante uddannelsesinstitutioners akkrediteringsperioder med 3-6 måneder.

Da den foreslåede lovændring er et midlertidigt initiativ som følge af den ekstraordinære situation forårsaget af covid-19-epidemien, foreslås det med lovforslagets § 2, stk. 2, at den foreslåede nye bestemmelse i akkrediteringslovens § 9 a ophæves den 1. juli 2021.

Ministeriet har i den forbindelse overvejet, om det vil være mere hensigtsmæssigt, hvis der i akkrediteringsloven i stedet fastsættes en generel mulighed for, at uddannelses- og forskningsministeren i særlige tilfælde kan forlænge en positiv institutionsakkreditering ud over 6 år, således at de tidsmæssige rammer for institutionsakkreditering gøres mere fleksible. Dette vurderes dog ikke at være nødvendigt eller hensigtsmæssigt.

Der har som anført været tale om en helt ekstraordinær situation i forbindelse med covid-19-udbruddet og den midlertidige fysiske nedlukning af de videregående uddannelsesinstitutioner.

Derudover bemærkes, at gyldighedsperioden på 6 år for en institutionsakkreditering blev indført med akkrediteringslo-

ven fra 2013 med det formål at understøtte en kontinuerlig ekstern kvalitetssikring af de videregående uddannelsesinstitutioners kvalitet og relevans.

Der er allerede i forbindelse med en ændring af akkrediteringsloven i 2017 taget højde for den særlige akkrediteringsmæssige problemstilling, der kan opstå, når to eller flere uddannelsesinstitutioner sammenlægges, hvilket tidligere gav anledning til udfordringer i praksis.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klima- og miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. juni 2020 til den 19. august 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Akkrediteringsrådet, Danmarks Akkrediteringsinstitution, Danmarks Tekniske Universitet, Danske Professionshøjskoler, Danske Universiteter, Professionshøjskolen Absalon og Syddansk Universitet.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter akkrediteringslovens § 9, stk. 1, 3. pkt., gælder en positiv institutionsakkreditering i maksimalt 6 år.

Det følger af akkrediteringslovens § 9, stk. 3, at der inden udløbet af en institutionsakkrediteringsperiode skal foretages en fornyet akkreditering af uddannelsesinstitutionen.

Der er ikke efter de gældende regler i akkrediteringsloven mulighed for at forlænge gyldighedsperioden for en institutionsakkreditering ud over de 6 år, bortset fra en særregel, der finder anvendelse ved sammenlægning af to eller flere uddannelsesinstitutioner, jf. akkrediteringslovens § 6 a, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til lovforslaget for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det at indsætte en ny § 9 a i akkrediteringsloven, hvorefter uddannelses- og forskningsministeren efter anmodning vil kunne forlænge en positiv institutionsakkreditering ud over 6 år, hvis det som følge af foranstaltninger iværksat med henblik på at forebygge eller inddæmme udbredelse af covid-19 vil være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt for uddannelsesinstitutionen at opnå en ny positiv institutionsakkreditering inden den gældende institutionsakkrediteringsperiodes udløb.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at videregående uddannelsesinstitutioner på Uddannelses- og Forskningsministeriets område kan anmode om at få forlænget deres institutionsakkreditering ud over 6 år, hvis institutionen på grund af foranstaltninger i forbindelse med covid-19 ikke har haft de fornødne muligheder for at opnå genakkreditering inden den gældende institutionsakkrediterings udløb.

Det er ikke hensigten, at der skal fastsættes nærmere kriterier, som uddannelsesinstitutionen skal opfylde for at opnå en udsættelse, men der skal være en tydelig årsagssammenhæng mellem de iværksatte covid-19-foranstaltninger på den videregående uddannelsesinstitution og institutionens behov for at få forlænget institutionsakkrediteringsperioden. Dette vil dog ikke indebære krav om, at uddannelsesinstitutionen på et mere detaljeret niveau skal redegøre for, hvorfor det ikke har været muligt at gennemgå institutionsakkreditering som planlagt som følge af covid-19.

Ministerens beføjelse til at træffe beslutning om at forlænge en positiv institutionsakkreditering i medfør af den foreslåede bestemmelse i akkrediteringslovens § 9 a forventes delegeret til Uddannelses- og Forskningsstyrelsen.

Da det med lovforslagets § 2, stk. 2, foreslås, at den foreslåede § 9 a ophæves den 1. juli 2021, forudsættes det, at der ikke træffes beslutning om, at en akkrediteringsperiode kan forlænges ud over denne dato.

Til § 2

Det foreslås med *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. december 2020.

Det foreslås i *stk. 2*, at § 9 a som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 1, ophæves den 1. juli 2021. Forslaget indebærer, at den nye regel om uddannelses- og forskningsministerens mulighed for at forlænge en videregående uddannelsesinstitutioners institutionsakkreditering som følge af covid-19, der gennemføres med lovforslaget, automatisk ophæves, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge reglens gyldighedsperiode.

Loven gælder hverken for Færøerne eller Grønland, fordi den lov, som foreslås ændret, ikke gælder for Færøerne eller Grønland og ikke indeholder en hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 173 af 2. marts 2018, foretages følgende ændring:

1. Efter § 9 indsættes:

»§ 9 a. Uddannelses- og forskningsministeren kan efter anmodning forlænge en positiv institutionsakkreditering ud over 6 år, jf. § 9, stk. 1, 3. pkt., hvis det som følge af foranstaltninger iværksat med henblik på at forebygge eller inddæmme udbredelse af covid-19 vil være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt for uddannelsesinstitutionen at opnå en ny positiv institutionsakkreditering inden den gældende institutionsakkrediteringsperiodes udløb.«